

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9CoCsp/47/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6120200391
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 01. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Marčeková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2022:6120200391.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Marčekovej a členiek senátu Mgr. Ingrid Radošickej Vallovej a Mgr. Andrey Szombathovej-Polákovej, v spore žalobcu: Prima banka Slovensko, a. s., Žilina, Hodžova 11, IČO: 31 575 951, proti žalovanému: D. A., nar. XX. XX. XXXX, bytom M., X. XXX/X, t. č. S., N. XX, o zaplatenie 4 745,60 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Levice zo dňa 14. júna 2021 č. k. 8Csp/55/2020-224 takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v jeho napadnutom zamietajúcom výroku a vo výroku o náhrade trov konania z r u š u j e a konanie v tejto časti z a s t a v u j e .

Žalobcovi sa náhrada trov konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 4 217,05 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 4 217,05 eura od 06. 12. 2019 do zaplatenia, všetko v lehote troch dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia (III.). Vo zvyšnej časti súd žalobu zamietol (II.). Súd priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania proti žalovanému v rozsahu 77,72%. O výške náhrady trov konania bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí. Rozhodnutie právne odôvodnil ustanoveniami § 1 ods. 2, § 2 písm. a) b) g) h) i), § 9 ods. 1, 2, § 11 ods. 1 písm. b) d) zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, § 52 ods. 1, 3, 4, § 53 ods. 9, § 565 Občianskeho zákonníka, § 2 písm. a) b) c) d) e) zák. č. 266/2005 Z. z. o poskytovaní finančných služieb na diaľku, a uviedol, že žalobca a žalovaný uzavreli zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. 000000000557375 dňa 03. 10. 2018, pričom táto zmluva bola uzavretá prostredníctvom prostriedkov diaľkovej komunikácie. Na základe tejto úverovej zmluvy sa zaviazal žalobca poskytnúť žalovanému bezúčelový úver vo výške 5 000,- eur s dohodnutou úrokovou sadzbou 8,9% ročne, pričom poplatok za poskytnutie úveru bol dojednaný vo výške 250,- eur. Termín splatnosti poplatku bol dojednaný v deň čerpania úveru, najneskôr do 02. 11. 2018, pričom súčasne si zmluvné strany dojednali aj súbor poistenia A s tým, že žalovaný mal zaplatiť poplatok za poistenie vo výške 1,80 eura mesačne (išlo o poistenie schopnosti splácať úver). Počet úhrad poplatku za poistenie bol dojednaný 96 mesiacov, termín splatnosti poplatku mesačne 2. deň kalendárneho mesiaca. Výška anuitnej splátky úveru bola dojednaná 73,33 eura, termín splatnosti prvej anuitnej splátky 02. 11. 2018 a počet anuitných splátok bol dohodnutý 96 mesiacov. Periodicita a termín splatnosti anuitnej splátky bola dojednaná 2. deň kalendárneho mesiaca. Výška RPMN bola určená 11,02% a bola vypočítaná za predpokladu, že úver bol vyčerpaný jednorazovo v plnej výške, s tým, že poplatky a úroková sadzba ostane po celú dobu zmluvného vzťahu nezmenená, a vychádzajúc z nasledovných parametrov uvedených v tejto zmluve: výška anuitnej splátky, počet splátok a výška poplatku za poskytnutie úveru. Priemerná RPMN ku dňu uzavretia zmluvy bola určená vo výške 11,71% a celková čiastka, ktorú mal klient zaplatiť (súčet výšky úveru a celkových nákladov klienta spojených s úverom) bola dohodnutá 7 289,68 eura. Odplata bola určená vo výške 14,33%, úrok z omeškania 5,0% ročne a poplatok za vklad

hotovosti bol dohodnutý 2,50 eura. Okrem toho bol dojednaný poplatok za výzvu na splatenie úveru vo výške 30,- eur, poplatok za žiadosť o zmenu podmienok úveru 40,- eur, zmluvná pokuta za omeškanie splátky 15,- eur, zmluvná pokuta za omeškania splátky po upozornení 15,- eur, poplatok za potvrdenie a súhlas k úverom vydané bankou na klientovu žiadosť 25,- eur a poplatok za potvrdenie o zostatku úveru s budúcim dátumom vydané bankou na klientovu žiadosť 50,- eur. Neoddeliteľnou súčasťou zmluvy bola príloha k zmluve o spotrebiteľskom úvere, ktorá bližšie špecifikuje výšku a termíny splátok istiny úveru a výšku a termín splátok úrokov dohodnutých v bode 1.2. Žalovaný tiež vyhlásil, že prevzal a oboznámil sa pred uzavretím zmluvy s formulárom so štandardnými európskymi informáciami o spotrebiteľskom úvere, obchodnými podmienkami, všeobecnými obchodnými podmienkami, ako aj sadzobníkom a poistnou zmluvou. Súčasťou tejto zmluvy boli aj Všeobecné obchodné podmienky - Prima banka Slovensko a. s., ktoré bližším spôsobom upravovali práva a povinnosti zmluvných strán, ako aj Obchodné podmienky pre úvery občanom - Prima banka Slovensko a. s., ktoré tiež bližším spôsobom upravovali zmluvné povinnosti, ako aj práva. Z listinných dokladov označených ako „Opakované upozornenie“ zo dňa 02. 10. 2019 vyplýva, že žalobca vyzval žalovaného na úhradu omeškaných splátok vo výške 74,01 eura spolu so zmluvnou pokutou najneskôr do 07. 10. 2019 s tým, že ak neuhradí tieto dlžné splátky, tak banka bude oprávnená zosplatiť takýto úver. Takéto opakované upozornenie bolo doručované žalovanému na adresu N. XX, S., ako aj na adresu X. XXX/X, M. (adresa uvedená v úverovej zmluve). Listom zo dňa 05. 12. 2019 žalobca predčasne zosplatnil úver a vyzval žalovaného na zaplatenie celého dlhu vo výške 4 820,60 eura s tým, že toto predčasné zosplatenie bolo doručované žalovanému na obe vyššie uvedené adresy. Súčasťou úverovej zmluvy bol aj sadzobník poplatkov, ktorý bol predložený, z ktorého vyplývajú jednotlivé poplatky za poskytnuté služby zo strany žalobcu. Z prehľadu splácania do predčasného zosplatenia úveru vyplýva, že žalovaný mal nesplatenú istinu vo výške 4 630,14 eura s tým, že zaplatil sumu 782,95 eura, ktorá bola započítaná na úrok vo výške 396,89 eura, na istinu vo výške 369,86 eura a na poistné vo výške 16,20 eura. Po predčasnom zosplatnení nevykonal žalovaný žiadne úhrady. Z listinného dokladu označeného ako „Stav omeškaných splátok na úvere“ bolo tiež zistené, že žalovaný bol v omeškaní so splátkou splatnou dňa 02. 09. 2019 vo výške 39,88 eura, dňa 02. 10. 2019 vo výške 73,33 eura, dňa 04. 11. 2019 vo výške 73,33 eura, ako aj splatnou dňa 02. 12. 2019 vo výške 73,33 eura. Tiež bol v omeškaní so sumou 4 480,28 eura k 05. 12. 2019. Súd sa tiež oboznámil s prepočtom zmluvných úrokov, z ktorého okrem iného vyplýva, že úrok predstavoval sumu 506,90 eura k 05. 12. 2019, z čoho dlžný úrok bol 110,01 eura. Z prepočtu úrokov z omeškania vyplýva, že žalovaný zaplatil na úrok sumu 1,09 eura a na istinu 653,42 eura, pričom mu vznikla povinnosť zaplatiť úroky z omeškania vo výške 2,94 eura (dlžný úrok predstavoval 1,85 eura). Súd sa tiež oboznámil s listinnými dokladmi (čl. 57-58), z ktorých okrem iného vyplýva, že žalobca preveroval schopnosť žalovaného splácať jeho úver v systéme CREDIT REPORT - ANALYTIC. Z výpisu pohybov na úverovom účte (čl. 133) vyplýva prehľad splácania úveru do predčasného zosplatenia úveru, ako aj pohyby na úverovom účte s tým, že žalovaný vykonal úhrady v období od 02. 11. 2018 do 11. 09. 2019. Z elektronického podania žalobcu (čl. 152-155) súd tiež zistil, že žalobca predložil výpis z úverového účtu zo dňa 03. 10. 2018, ktorým preukazuje, že poskytol žalovanému úver vo výške 5 000,- eur. Poukázal tiež na bod 3.2 obchodných podmienok, z ktorých okrem iného vyplýva, že banka poskytuje pôžičku prostredníctvom prostriedkov diaľkovej komunikácie na základe zmluvy uzavretej na diaľku s tým, že táto zmluva sa riadi platnými právnymi predpismi. Podľa článku 3.3 obchodných podmienok peňažné prostriedky formou pôžičky poskytne banka klientovi bezodkladne prostredníctvom úverového účtu jednorazovo v plnej výške pôžičky. Úver bol tak žalovanému vyplatený na účet určený v zmluve s tým, že žalobca priložil aj výpis z osobného účtu žalovaného za mesiac október 2018, z ktorého vyplýva takáto skutočnosť. Žalobca tiež priložil prílohu k zmluve o úvere označenú ako „Žiadosť k pôžičke“, ktorá bližšie špecifikuje výšku a termíny splátok istiny úveru a výšku a termíny splátok úveru dohodnutých v bode 1.2. Z listinného dokladu (čl. 156) je tiež zrejmé, že žalobca dňa 03. 10. 2018 urobil úverovú transakciu v prospech žalovaného vo výške 5 000,- eur. Výpisom z účtu žalovaného za mesiac október 2018 bolo preukázané, že dňa 03. 10. 2018 boli vyplatené finančné prostriedky vo výške 5 000,- eur v prospech žalovaného. Zo žiadosti - pôžičky (čl. 163-164) vyplýva rozpis jednotlivých splátok s tým, že je tam uvedený zostatok pred splátkou, anuita, splátka istiny, splátka úroku a zostatok po splátke. Na základe vykonaného dokazovania súd dospel k názoru, že žalovanému bol poskytnutý úver na základe úverovej zmluvy, ktorá bola uzavretá prostredníctvom prostriedkov diaľkovej komunikácie, pričom táto skutočnosť nebola medzi stranami sporná. Pri uzatváraní tejto úverovej zmluvy, ktorá mala formulárový charakter a bola vopred pripravená žalobcom tak žalovaný nemohol ovplyvniť jej obsah, ale musel ju prijať ako celok alebo odmietnuť s tým, že žalobca konal v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti a žalovaný uzatváral takúto zmluvu ako fyzická osoba - nepodnikateľ. V konaní tiež nebolo preukázané a ani tvrdené, že by žalovanému boli poskytnuté finančné prostriedky v súvislosti s výkonom

jeho podnikateľskej činnosti alebo povolania, a preto súd dospel k názoru, že žalobca má postavenie veriteľa a žalovaný postavenie spotrebiteľa s poukazom na § 2 písm. a), b) zákona č. 129/2010 Z. z., nakoľko vzhľadom na dohodnuté zmluvné podmienky ide o spotrebiteľský úver, tak ako ho definuje § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. Pre spotrebiteľskú zmluvu je typické, že do zmluvného vzťahu vstupuje spotrebiteľ s dodávateľom na základe zmluvných podmienok, ktoré sú vopred dané samotným dodávateľom a spotrebiteľ nemá možnosť ovplyvňovať takéto zmluvné podmienky. Pri spotrebiteľských právnych vzťahoch sa vychádza zo skutočnosti, že spotrebiteľ uzatvára takúto zmluvu v dobrej viere s dodávateľom a očakáva od neho, že vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkaný tovar, resp. služby koná s poctivým prístupom k podnikaniu a profesionálne, ako aj v súlade s právnymi predpismi. Tiež sa predpokladá, že dodávateľ má vedomosti a skúsenosti, ktoré ho zvýhodňujú oproti spotrebiteľovi ako účastníkovi zmluvného vzťahu. Súd na základe vykonaného dokazovania považoval tiež za nesporné, že žalobca poskytol žalovanému finančné prostriedky vo výške 5 000,- eur na jeho účet, pričom žalovaný vykonal čiastkové úhrady v rozsahu 782,95 eura. Súd následne preskúmal, či takáto úverová zmluva obsahuje všetky zákonné náležitosti uvedené v § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. a dospel k záveru, že v úverovej zmluve je uvedený nesprávny údaj o celkovej čiastke, ktorú má žalovaný zaplatiť (§ 9 ods. 2 písm. h/ Zákona o spotrebiteľských úveroch), pretože tam nebolo zahrnuté poisťné vo výške 1,80 eura mesačne, nakoľko ako vyplýva z prehľadu splácania do predčasného zosplatnenia (čl. 54), tak mesačná splátka bola vo výške 75,13 eura (73,33 eura anuitná splátka úveru + 1,80 eura poplatok za poisťenie). Z článku 10.3.2 všeobecných obchodných podmienok tiež vyplýva, že ide o poisťenie schopnosti splácať úver, pričom s poukazom na ustanovenie § 2 písm. g) Zákona o spotrebiteľských úveroch sa do celkových nákladov spojených so spotrebiteľským úverom zahŕňa okrem iného aj poisťné, pretože takéto poisťenie jednoznačne súvisí s poskytnutým úverom, a to vzhľadom na dohodnuté zmluvné podmienky. Z tohto dôvodu tak poisťné musí byť zohľadnené pri výpočte RPMN do celkových nákladov spotrebiteľa spojených s úverom. Vzhľadom na uvedené skutočnosti tak celková čiastka, ktorú mal žalovaný zaplatiť žalobcovi, mala byť vo výške 7 462,48 eura (96 x 73,33 eura + 250 eur poplatok za poskytnutie úveru + 96 x 1,80 eura za poisťné) s tým, že celkové náklady spotrebiteľa spojené s úverom sú vo výške 2 462,48 eura (7 462,48 eura - 5 000 eura). Keďže žalobca nezohľadnil do celkových nákladov spotrebiteľa aj poisťné, tak došlo aj k nesprávnemu výpočtu RPMN v neprospech spotrebiteľa, a preto je úver s poukazom na ustanovenie § 11 ods. 1 písm. b), d) zákona č. 129/2010 Z. z. bezúročný a bezpoplatkový. Z tohto dôvodu tak súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 4 217,05 eura, ktorá predstavuje rozdiel medzi poskytnutým úverom vo výške 5 000,- eur a vykonanými úhradami zo strany žalovaného vo výške 782,95 eura. Súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi aj úroky z omeškania v zmysle § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s nariadením vlády SR č. 87/1995 Z. z., a to od 06. 12. 2019 do zaplatenia zo sumy 4 217,05 eura, pretože súd mal vzhľadom na žalobcom tvrdené skutočnosti, ako aj predložené listinné dôkazy za preukázané, že došlo k predčasnému zosplatneniu úveru v zmysle § 565 v spojení s § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka ku dňu 05. 12. 2019 (súd vychádzal z výzvy na predčasné zosplatnenie úveru, ktorá nebola rozporovaná zo strany žalovaného), a preto sa žalovaný od 06. 12. 2019 dostal do omeškania s peňažným plnením. Výška úroku z omeškania bola určená k prvému dňu omeškania v súlade s právnymi predpismi. Súd zamietol žalobu žalobcu v časti presahujúcej sumu 4 217,05 eura s prísl., a to pokiaľ išlo o istinu, zmluvný úrok z nezaplatennej istiny vo výške 110,01 eura, nezaplatených poplatkov a vyčíslených úrokov z omeškania, pretože v takomto rozsahu nie je nárok žalobcu odôvodnený, nakoľko úver bol bezúročný a bezpoplatkový z vyššie uvedených dôvodov. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 2 CSP, pretože žalobca bol v súdnom konaní úspešný v rozsahu 88,86% a žalovaný bol úspešný v rozsahu 11,14%. Z tohto dôvodu tak žalobca mal celkový úspech v rozsahu 77,72%, a preto súd uložil žalovanému povinnosť nahradiť trovy konania v takomto rozsahu.

2. Rozsudok súdu prvej inštancie v jeho napadnutom zamietajúcom výroku napadol v zákonnej lehote odvolaním žalobca, ktorý považoval rozsudok v napadnutom výroku za nesprávny a odvolanie odôvodnil tým, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. Žalobca má za to, že celková čiastka, ktorú musí klient zaplatiť, je v zmluve uvedená v správnej výške a zodpovedá násobku počtu splátok a výšky splátok a súčtu poplatkov za poskytnutie úveru, t. j. 7 289,68 eura. Uvedené je v súlade s § 2 ods. g) zák. č. 129/2010 Z. z., podľa ktorého poisťenie sa zarátava do celkových nákladov iba vtedy, ak spotrebiteľ musel poisťnú zmluvu uzavrieť. Z konania nevyvstali žiadne skutočnosti, na základe ktorých by bolo možné zakladať domnienku, že poisťenie bolo podmienkou uzatvorenia úverovej zmluvy, či zvýhodnenia jej podmienok.

Ani z predloženej zmluvnej dokumentácie, o ktorú žalobca opiera svoj nárok, nie je možné vyvodiť, čo i len nepriamo, takýto záver. Z viacerých ustanovení zmluvnej dokumentácie vyplýva opačný záver a síce, že úverovú zmluvu bolo možné bez akýchkoľvek dôsledkov na jej podmienky uzatvoriť aj bez uzatvorenia poistenia a uzatvorené poistenie bolo možné tiež kedykoľvek zo strany žalovaného zrušiť. Poukázal na ustanovenie § 2 písm. g) zák. č. 129/2010 Z. z. a uviedol, že poistné nebolo uvedené v celkových nákladoch spotrebiteľa v úverovej zmluve, pretože uzatvorenie poistenia nebolo podmienkou uzatvorenia úverovej zmluvy medzi žalobcom a žalovaným a ani nemalo vplyv na žiadnu podmienku úverovej zmluvy. Žalobca ako banka poskytuje úvery s poistením ako aj bez poistenia a to za rovnakých podmienok. Žalobca uzatvoril aj v čase uzatvorenia úverovej zmluvy medzi sporovými stranami množstvo úverových zmlúv s inými dlžníkmi a s totožnými podmienkami, pri ktorých si dlžníci ako spotrebiteľia nezvolili poistenie úveru. Podľa § 2 ods. g) zák. č. 129/2010 Z. z. sa poistenie zarátava do celkových nákladov iba vtedy, ak spotrebiteľ musel poistnú zmluvu uzavrieť. Žalobca poskytuje úvery aj bez poistenia, a to za rovnakých podmienok ako s poistením, teda poistné nebolo povinné, a teda správne nemalo byť započítané do celkových nákladov spotrebiteľa. Povinnosť uzavrieť poistenie úveru nevyplýva zo zmluvy, ani žiadneho iného dokumentu banky, nakoľko daná povinnosť neexistuje. Je len na rozhodnutí dlžníka, či k poisteniu pristúpi, alebo nepristúpi. Keďže poistenie nebolo povinné a nebolo preto podmienkou pre poskytnutie úveru, súd nesprávne do celkových nákladov započítaval aj poistné, pričom uvedené je v rozpore so zákonom. Súd teda dospel k nesprávnemu záveru, že celková čiastka, ktorú musí žalovaný ako spotrebiteľ zaplatiť, je v zmluve uvedená nesprávne. Keďže neobstojí premisa ohľadom povinného uzatvorenia poistenia k úverovej zmluve, neobstojí ani námietka ohľadom nesprávnosti výpočtu RPMN, kvôli nezohľadneniu nákladov súvisiacich s poistením; hodnota RPMN bola vypočítaná správne a v súlade so zákonom. Žalobca tiež uviedol, že žalovaný počas celého konania nepopieral dobrovoľnosť poistenia, resp. ani raz netrdil, že musel uzatvoriť poistenie za účelom získania úveru, a teda súd mal skutočnosť ohľadom dobrovoľnosti poistenia úveru považovať medzi stranami za nesporné. Poukázal na povinnosť súdu neskúmať v konaní nesporné tvrdenia strán s poukazom na § 186 ods. 2 CSP. Súd porušil právo žalobcu na spravodlivé súdne konanie a postupoval v rozpore so zásadou kontradiktórnosti súdneho konania, keď v rozpore s § 151 CSP skúmal tvrdenie žalobcu, ktoré nebolo žalovaným spochybnené. Podľa uvedeného ustanovenia sa výslovne nepopreté tvrdenia považujú za nesporné. Žalobca má za to, že v súlade s prejednávou zásadou civilného sporového konania je súd limitovaný skutkovými tvrdeniami strán sporu, a to aj v spotrebiteľských sporoch. Súd prvej inštancie nepostupoval uvedeným spôsobom a neriadil sa ustanovením § 150 a § 151 CSP, v dôsledku čoho nepredvídateľný postup súdu prvej inštancie bol v rozpore s právom sporovej strany na spravodlivý proces. Poukázal na rozhodnutia krajských súdov SR. Pokiaľ súd dospel k záveru, že žalobca nepreukázal súdu dobrovoľnosť poistenia úveru, a teda, že žalovaný nemusel uzavrieť aj poistnú zmluvu, resp. pokiaľ mal súd pochybnosti o tom, či bolo/nebolo poistenie podmienkou na poskytnutie úveru, mal žalobcu vyzvať na doplnenie/opravu žaloby za účelom predloženia potrebných dôkazov. Poukázal na ustanovenie § 129 ods. 1 CSP a uviedol, že z gramatického výkladu predmetného ustanovenia vyplýva, že v prípadoch neúplných podaní súd obligatórne vyzve na doplnenie/opravu takéhoto podania. Súd nemá fakultatívnu možnosť uvedené vykonať podľa vlastného uváženia, ale zákon mu výslovne prikazuje pokúsiť sa odstrániť uvedené vady konania v § 129 CSP uvedeným postupom. Súd žalobcu na doplnenie žaloby nevyzval, avšak napriek tomu vo veci meritórne rozhodol, pričom uvedený postup je procesne vadný a žalobcovi ním bola odňatá možnosť uplatňovať si procesné práva za účelom účinnej ochrany jeho práv. Keďže súd rozhodol o nezrozumiteľnom návrhu na začatie konania, pričom jeho rozhodnutiu nepredchádzala faktická činnosť smerujúca k odstráneniu neúplnosti návrhu na začatie konania žalobcom uplatňovaných nárokov, hoci bol k takejto činnosti povinný, súd takýmto postupom, ktorý predchádzal vydaniu rozsudku, odňal žalobcovi možnosť konať pred súdom. Ide o vady konania, vymedzené v § 365 ods. 1 písm. b) CSP, ktoré sú porušením základného práva účastníka súdneho konania na spravodlivý proces, ktoré v podmienkach právneho poriadku SR zaručuje okrem zákonov aj článok 46 a nasledujúcich Ústavy SR a článok 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Vzhľadom na možnosť doplnenia dokazovania na účely preukázania dobrovoľnosti poistenia úveru žalobca súdu doručuje ako dôkaz aj úverové zmluvy iných klientov, ktoré boli uzatvorené v rovnakom období ako dotknutá zmluva a v ktorej poistenie nebolo dojednané a dokument s názvom Štandardné európske informácie o spotrebiteľskom úvere, s ktorými sa žalovaný oboznámil v zmysle bodu 2.5. zmluvy a v ktorých v čl. 3 náklady spojené so spotrebiteľským úverom, je uvedené, že na získanie spotrebiteľského úveru sa nemusí poistenie uzavrieť. Uvedené preukazuje, že poistenie nebolo podmienkou uzavretia úverovej zmluvy a bolo dobrovoľné, a preto súd, pokiaľ zarátal do výpočtu celkových nákladov spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom aj poplatok za poistenie, postupoval v rozpore s ustanovením § 2 ods. g) zák. č. 129/2010 Z. z. Vzhľadom na uvedené, má

žalobca za to, že zmluva obsahuje správnu výšku RPMN a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, a teda akékoľvek iné tvrdenie je nepravdivé a nemá oporu v zákone. S poukazom na uvedené úver nemožno považovať za bezúročný a bez poplatkov. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil a žalobe vyhovel v plnom rozsahu.

3. Žalovaný sa k podanému odvolaniu žalobcu písomne nevyjadril.

4. Krajský súd v Nitre ako odvolací súd (podľa § 34 CSP), viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania žalobcu (§ 379 a § 380 ods. 1 CSP), po zistení, že na žalovaného bol vyhlásený konkurz, dospel k záveru, že konanie ohľadom nároku na zaplatenie 528,55 eura s príslušenstvom (zamietajúci výrok rozsudku súdu prvej inštancie) je potrebné podľa § 167e zák. č. 7/2005 Z. z. zrušiť a konanie ohľadom tohto nároku zastaviť.

5. Predmetom konania bol nárok žalobcu voči žalovanému na zaplatenie sumy 4 745,60 eura s úrokom 5% ročne zo sumy 4 630,14 eura od 06. 12. 2019 do zaplatenia a náhrady trov konania. Svoj nárok si uplatňoval zo zmluvy o úvere zo dňa 03. 10. 2018. Súd prvej inštancie zaviazal napadnutým rozsudkom žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu 4 217,05 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 4 217,05 eura od 06. 12. 2019 do zaplatenia, všetko v lehote troch dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia (I.). Vo zvyšnej časti súd žalobu zamietol (II.). Súd priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania proti žalovanému v rozsahu 77,72%. O výške náhrady trov konania bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí (III.). Rozsudok súdu prvej inštancie vo vyhovujúcom výroku nebol napadnutý odvolaním, preto je už právoplatný a predmetom odvolacieho konania bol v dôsledku odvolania žalobcu zamietajúci výrok a výrok o trovách konania.

6. Podľa § 167e ods. 1 zák. č. 7/2005 Z. z. zákona o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Ak bol vyhlásený konkurz, súd bez zbytočného odkladu zastaví konanie, v ktorom sa uplatňuje pohľadávka, ktorá môže byť uspokojená iba v konkurze (§ 166a) alebo sa považuje za nevymáhateľnú (§ 166b).

7. Podľa § 166a ods. 1 citovaného zákona ak tento zákon neustanovuje inak (§ 166b a 166c), len v konkurze alebo splátkovom kalendárom môžu byť uspokojené tieto pohľadávky:

- a) pohľadávka, ktorá vznikla pred kalendárnym mesiacom, v ktorom bol vyhlásený konkurz alebo poskytnutá ochrana pred veriteľmi (ďalej len rozhodujúci deň),
- b) budúca pohľadávka ručiteľa, spoludlžníka alebo inej osoby, ktorej vznikne pohľadávka voči dlžníkovi, ak bude za neho plniť záväzok, ktorý vznikol pred rozhodujúcim dňom,
- c) pohľadávka, ktorá vznikne v súvislosti s vypovedaním zmluvy alebo odstúpením od zmluvy (§ 167d), ak ide o zmluvu, uzatvorenú pred vyhlásením konkurzu.

8. Žalobca po podaní odvolania, v priebehu odvolacieho konania súdu oznámil, že na majetok žalovaného bol vyhlásený konkurz, a vzhľadom na vyhlásený konkurz mal za to, že konanie by malo byť v súlade s § 167e zák. č. 7/2005 Z. z. zastavené.

9. Podľa § 166b ods. 1 citovaného zákona za nevymáhateľné voči dlžníkovi v prípade oddĺženia sa považuje

- a) príslušenstvo pohľadávky, ktoré presahuje 5% istiny pohľadávky za každý kalendárny rok existencie pohľadávky, na ktoré vznikol nárok pred rozhodujúcim dňom; za obdobie kratšie ako kalendárny rok zostáva vymáhateľná alikvotná časť príslušenstva,
- b) príslušenstvo pohľadávky, na ktoré vznikol nárok v rozhodujúci deň a po rozhodujúcom dni; to neplatí pre pohľadávku, z úveru na bývanie, ibaže bola prihlásená do konkurzu,
- c) pohľadávka zo zmenky, ak bola podpísaná dlžníkom pred rozhodujúcim dňom,
- d) zmluvné pokuty a iné súkromnoprávne alebo verejnoprávne peňažné sankcie, kde povinnosť, ktorá zakladá právo uplatniť alebo uložiť takúto pokutu alebo sankciu, bola porušená pred rozhodujúcim dňom,
- e) peňažné pohľadávky, ktoré patria alebo patrili osobe spriaznenej s dlžníkom a vznikli pred rozhodujúcim dňom,
- f) trovy účastníkov konania, ktoré im vznikli v súvislosti s účasťou v konkurznom konaní alebo v konaní o určení splátkového kalendára.

10. Odvolací súd z Obchodného vestníka 168/2021 zo dňa 31. 08. 2021 zistil, že na majetok dlžníka D. A., nar. XX. XX. XXXX, bytom X. XXX/X, M. bol vyhlásený konkurz. Zákon č. 7/2005 Z. z. < ani Civilný sporový poriadok neriešia pre tento prípad výslovne, ako je potrebné naložiť s napadnutým rozsudkom súdu prvej inštancie. Podľa odvolacieho súdu tu treba vychádzať analogicky zo situácie, kedy za konania vznikne neodstrániteľný nedostatok procesných podmienok konania. Ustanovenie § 167e ods. 1 zákona č. 7/2005 Z. z. < totiž normuje v podstate negatívnu podmienku konania, kedy nepripúšťa uplatňovať v civilnom sporovom konaní pohľadávku uvedenú v § 166a < alebo § 166b cit. zák. <. Ak takáto neprípustnosť nastane počas konania, vznikne tým neodstrániteľný nedostatok podmienok konania. Nedostatok podmienok konania vedie k zrušeniu napadnutého rozhodnutia podľa § 389 ods. 1 písm. a) CSP a k zastaveniu konania. Vychádzajúc z uvedeného, odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom zamietajúcom výroku zrušil a konanie v tejto časti zastavil.

11. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

12. Podľa § 255 ods. 2 CSP ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

13. Podľa § 256 ods. 1 CSP ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane.

14. Podľa § 257 CSP výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

15. Náhradu trov konania ovláda zásada úspechu vo veci, ktorá je doplnená zásadou zavinenia. Zmyslom využitia zásady zavinenia je sankčná náhrada trov konania, ktoré by pri jeho riadnom priebehu nevznikli, uložená rozhodnutím súdu tomu, kto ich vznik zavinil. Ustanovenie § 256 ods. 1 CSP vychádza pri náhrade trov konania zo zásady procesného zavinenia. Ak dôjde k zastaveniu sporového konania v dôsledku späťvzatia žaloby, potom je povinnosťou súdu pri rozhodovaní o trovách konania skúmať procesnú zodpovednosť pri zastavení konania na oboch procesných stranách, teda aj na strane žalobcu, aj na strane žalovaného. Pokiaľ žalobca žalobu musel zobrať späť pre správanie žalovaného, potom je potrebné konštatovať, že žalovaný procesne zavinil zastavenie konania - žalobu zobral späť bez udania dôvodu alebo toho, aby išlo o reakciu na správanie žalovaného, a teda nemožno pričítať procesné zavinenie žalovanému, znáša trovy žalovaného žalobca. Istou výnimkou v tomto smere je ustanovenie § 257 CSP, podľa ktorého výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

16. Len výnimočne nemusí súd úspešnej strane priznať náhradu trov konania, resp. neuložiť povinnosť neúspešnej strane nahradiť trovy konania úspešnej strane. Môže tak urobiť podľa § 257 CSP a rozhodnúť tak, že žiadnej zo strán nepriznáva náhradu trov konania. Ide však o ustanovenie, ktoré z hľadiska náhrady trov konania predstavuje výnimku zo zásady zodpovednosti za výsledok i zo zásady zodpovednosti za zavinenie a náhodu. Je odôvodnené tým, že prísna aplikácia ustanovení o náhrade trov konania by mohla v konkrétnych prípadoch viesť k nežiaducim tvrdostiam. Zákon preto stanovuje všeobecné podmienky, za ktorých môže dôjsť rozhodnutím súdu k zmierneniu dôsledkov právnych noriem upravujúcich platenie a náhradu trov konania. Toto zákonné ustanovenie dopadá na tú stranu, ktorá by inak mala právo na náhradu trov konania. Predpokladom jeho použitia je existencia dôvodov hodných osobitného zreteľa pre nepriznanie náhrady trov inak úspešnej strane. Úvaha súdu, že ide o výnimočný prípad a či sú dané dôvody hodné osobitného zreteľa, musí vychádzať preto z posúdenia všetkých okolností konkrétnej veci a rozhodnutie musí byť aj náležite odôvodnené.

17. Pri skúmaní existencie podmienok hodných osobitného zreteľa je významným z hľadiska aplikácie § 257 CSP nielen charakter konania alebo charakter procesnej situácie, ale i okolnosti, ktoré viedli k uplatneniu nároku na súde, postoj strán v konaní, pričom je potrebné prihliadať k majetkovým, sociálnym, osobným a ďalším pomeroch všetkých strán. Je potrebné vziať do úvahy nielen pomery toho, kto by mal trovy konania zaplatiť, ale treba zohľadniť aj dopad takéhoto rozhodnutia na majetkové pomery oprávnenej strany. Vo všeobecnosti možno povedať, že vždy treba zvažovať okolnosti konkrétneho prípadu, a to nielen okolnosti spočívajúce vo veci, ale i okolnosti na strane účastníkov, a to nielen toho, v koho prospech má byť toto ustanovenie použité, ale aj na strane toho, komu inak patriaci nárok nie

je priznaný, či totiž možno od neho spravodlivo požadovať, aby trovy konania znášal bez nároku na ich náhradu, keď mal v konaní úspech.

18. Otázkou aplikácie ustanovenia § 257 CSP sa zaoberal aj NS SR v rozhodnutí sp. zn. 2Cdo/102/2017 z 31. júla 2017, v ktorom uviedol, že zásada procesnej zodpovednosti za zavinenie sa uplatní pre každé konanie bez ohľadu na to, z akého dôvodu bolo zastavené, ak už vznikol procesnoprávny vzťah medzi súdom a oboma stranami sporu a medzi stranami sporu navzájom. V súvislosti s požiadavkou dovolateľky na nepriznanie náhrady trov dovolacieho konania protistrane aj pre dôvody hodné osobitného zreteľa dovolací súd poznamenal, že ustanovenie § 257 CSP predstavuje odchýlku od zásady zodpovednosti za výsledok (§ 255 CSP) a od zásady zodpovednosti za zavinenie (§ 256 ods. 1 CSP). Súd výnimočne neprizná náhradu trov konania, ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa. Znamená to, že súd nemusí zaviazat' neúspešnú stranu sporu na náhradu trov konania, resp. nemusí zaviazat' stranu, ktorá spôsobila vznik trov svojim zavinením, aby tieto trovy nahradila protistrane. Použitie tohto ustanovenia preto negatívne dopadá na stranu sporu, ktorá by inak mala právo na náhradu trov konania. Z tohto dôvodu musí aplikácia daného ustanovenia zodpovedať osobitným okolnostiam konkrétneho prípadu a musí mať vždy výnimočný charakter (pozri napr. R 34/1982). Zákon pre rozhodnutie o nepriznaní náhrady trov konania podľa § 257 CSP vyžaduje kumulatívne splnenie dvoch podmienok: dôvody hodné osobitného zreteľa a výnimočné okolnosti. Dôvody hodné osobitného zreteľa, ani výnimočné okolnosti zákon nešpecifikuje. Výklad týchto podmienok ponecháva na súdnu prax, dnes už ustálenú (viď rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 2 MCdo 17/2009, 5 Cdo 67/2010 či 3 MCdo 46/2012), podľa ktorej nemožno § 257 CSP považovať za ustanovenie, ktoré by zakladalo voľnú možnosť aplikácie (v zmysle svojvôle), ale ide o ustanovenie, podľa ktorého je súd povinný skúmať, či v prejednávanej veci neexistujú zvláštne okolnosti hodné osobitného zreteľa, na ktoré je potrebné pri stanovení povinnosti nahradit' trovy konania výnimočne prihliadnuť. Túto normu preto nie je možné interpretovať tak, že je aplikovateľná kedykoľvek a bez zreteľa na základné zásady rozhodovania o trovách konania. K dôvodom hodným osobitného zreteľa môže dôjsť vo vzťahu k určitým druhom konania alebo určitej procesnej situácii, kde sa tieto často vyskytujú, a tento dôvod je daný charakterom tohto konania alebo charakterom procesnej situácie. Aj tu však treba skúmať, či nejde o výnimku z výnimky, či teda na ponechanie účinkov právnej normy nie sú dané dôvody. Nejde o automatické pravidlo, ktoré by sa uplatňovalo vo vzťahu k určitému typu konania (k tomu napr. nálezy Ústavného súdu ČR, III. ÚS 292/07, či I. ÚS 303/12), ale ide o prvok individualizácie, nie ľubovôle zo strany súdu (pozri nálezy Ústavného súdu ČR, III. ÚS 727/2000). Ustanovenie § 257 CSP neslúži na zmierňovanie alebo odstraňovanie majetkových rozdielov medzi stranami (pozri nálezy Ústavného súdu ČR, I. ÚS 2862/07). Použitie § 257 CSP neodôvodňuje ani fakt, že strana nie je solventná alebo, že zárobková a majetková situácia strany, ktorá v spore zvíťazila, je lepšia ako u jej protistrany. Toto ustanovenie má slúžiť na odstránenie neprimeranej tvrdosti, teda, inými slovami, na dosiahnutie spravodlivosti pre strany sporu, pokiaľ ide o vedenie konania a jeho výsledok.

19. Vychádzajúc z uvedených zásad rozhodovania o trovách konania, odvolací súd o trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1, § 256 ods. 1 a § 257 CSP, a vzhľadom k tomu, že žalobca bol ohľadom sumy 4 217,05 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 4 217,05 eura od 06. 12. 2019 do zaplatenia (vyhovujúci výrok) úspešný, voči tomu výroku odvolanie podané nebolo a nadobudol právoplatnosť ešte pred vyhlásením konkurzu na žalovaného, v tejto časti vzniklo žalobcovi právo na náhradu trov konania. V zamietajúcom výroku, ktorý bol týmto uznesením zrušený a konanie v tejto časti zastavené platí, že keďže návrh na vyhlásenie konkurzu podľa štvrtej časti ZKR môže podať len samotný dlžník, v prípade vyhlásenia konkurzu tým spôsobuje aj procesný následok v podobe zastavenia sporového konania, v ktorom sa voči nemu uplatňuje pohľadávka, ktorá môže byť uspokojená len v konkurze. Preto potom možno uzavrieť, že v takomto prípade žalovaný zavinil zastavenie konania a žalobcovi vznikol podľa § 256 ods. 1 CSP nárok na náhradu trov konania (obdobne vo veci NS SR sp. zn. 1 Obdo 15/2020 z 24. 03. 2021). Keďže účelom konkurzu je umožniť žalovanému zbaviť sa za určitých podmienok svojich dlhov, by bolo zaťažovanie žalovaného trovami tohto konania v rozpore s účelom konkurzného konania, preto odvolací súd, aplikujúc na danú vec ustanovenie § 257 CSP, žalobcovi náhradu trov konania nepriznal.

Toto rozhodnutie prijal odvolací senát Krajského súdu v Nitre pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).